

Dagsorden til møde i Gudenåkomitéen 19. juni 2026

Praktisk information om mødet:

- Mødested:** Hotel Birksø. Mødelokale 2+3.
Kyhnsvej 2
8660 Ry
- Mødevarighed:** 08.30 – 13.30
- Forplejning:** Morgenforplejning 06.30 – 08.30 (tjek ud af værelset inden mødestart)
Pauseforplejning 11.00 – 11.20
Frokostforplejning 13.30 – 14.30
- Parkering:** Gratis parkering på bagsiden af hotellet (Poul Steffensensvej)
Opladning af elbiler kan ske 50 meter fra hotellet (E-on og OK)

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

Morten Horsfeldt Jespersen (sekretariatschef)
20 51 75 50 | mortenhorsfeldt.jespersen@silkeborg.dk

Mathias Utoft Jørgensen Henneberg (sekretariatsleder)
23 84 87 61 | mathiasutoftjorgensen.henneberg@silkeborg.dk

Sabina Rohde (projektleder – Gudenåplanen)
24 98 57 38 | sabina.rohde@silkeborg.dk

Majbritt Kjeldahl Lassen (koordinator)
51 44 49 43 | majbrittkjeldahl.lassen@silkeborg.dk

📍 Gudenåkomitéens Sekretariat, Søvej 3, 8600 Silkeborg.

🌐 www.gudenaakomiteen.dk

Deltageroversigt

Politisk deltagelse	Repræsentorer
Thomas Rasmussen	Norrdjurs Kommune
Niels Christian Selchau-Mark	Favrskov Kommune
Steffen Drejer	Viborg Kommune
Martin Jakobsen	Silkeborg Kommune
Jens Szabo	Skanderborg Kommune
Claus Thaisen	Hedensted Kommune
Esben Kronborg	Horsens Kommune

Teknisk deltagelse	Repræsentorer
Heidi Jensen	Norrdjurs Kommune
Henrik Pedersen Noe	Favrskov Kommune
Daniel Einar Harbo Lindvig	Viborg Kommune
Morten Horsfeldt Jespersen (sekretariatschef)	Silkeborg Kommune
Bent Hodde Mortensen	Skanderborg Kommune
Marc Reseke	Hedensted Kommune
Nick Raaholdt Sørensen	Horsens Kommune
Mathias Utoft Jørgensen Henneberg (sekretariatsleder)	Gudenåkomitéens Sekretariat
Sabina Rohde (projektleder)	Gudenåkomitéens Sekretariat
Majbritt Kjeldahl Lassen (koordinator)	Gudenåkomitéens Sekretariat

Mødeforhindret	Repræsentorer
Frank Nørgaard	Randers Kommune
Michael Damm	Randers Kommune

Eksterne oplægsholdere:

Casper Just (projektleder Alling Naturpark) – oplægsholder til punkt 5

Gunhild Øeby Nielsen (netværkskoordinator i GudenåSamarbejdet) – oplægsholder til punkt 9

Dagsorden

- 1. Godkendelse af dagsorden og introduktion til området [08.30 – 08.40]**
/v. Jens Szabo

- 2. Drøftelse af ekskursion 18. juni 2026 [08.40 – 08.50]**
/v. Jens Szabo og Claus Thaisen

- 3. Gudenåplanens økonomi – gensidig orientering [08.50 – 09.05]**
/v. Gudenåkomitéens medlemmer

- 4. Drøftelse af og beslutning om politisk handleplan for Gudenåkomitéen 2026 – 2029 med fokus på Gudenåplanen [09.05 – 09.45]**
/v. Morten Horsfeldt Jespersen og Mathias Utoft Jørgensen Henneberg

- 5. Civilsamfundsanalyse - Gudenåplanens geografi [09.45 – 11.00]**
/v. Casper Just, Projektleder Alling Naturpark

- PAUSE [11.00 – 11.20]**

- 6. Orientering om Gudenåplanen og drøftelse af inddragelse af relevante fagudvalg [11.20 – 11.40]**
/v. Sabina Rohde

- 7. Drøftelse af forslag til Gudenåkomitéens studietur i 2027 [11.40 – 12.10]**
/v. Morten Horsfeldt Jespersen

- 8. Orientering om sejladsområdet [12.10 – 12.30]**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen

9. Orientering fra GudenåSamarbejdet [12.30 – 13.00]

/v. Gunhild Øeby Nielsen

10. Beslutning om anvendelse af ressourcer til First Agenda [13.00 – 13.05]

/v. Jens Szabo

11. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter [13.05 – 13.10]

12. Godkendelse af aktivitetsplan [13.10 – 13.15]

/v. Morten Horsfeldt Jespersen

13. Eventuelt [13.15]

/v. Jens Szabo

FROKOST fra 13.30

Oversigt over bilag

Nr.	Titel på bilag
1	Udkast_Politisk handleplan for Gudenåkomitéens funktionsperiode 2026 - 2029
2	Kortlægning Landsbyer og civilsamfund som katalysator for mere sammenhængende natur i Gudenådalen. Maj 2026
3	Studietursforslag 2027
4	Referat fra dialogmøde ml. Gudenåkommunerne og udlejerne med langturskoncessioner 16. april 2026
5	Referat fra møde i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen 7. maj 2026
6	Muligheder for reduktion af den diffuse fosfortilførsel til Skanderborg Sø
7	I Gudenådalens Naturlaug tæller de nu sommerfugle i stedet for penge
8	Gudenåplanen som Livning Lab_Teknik og Miljø_nr. 2_marts 2026
9	Giv naturen en stemme_Teknik og Miljø nr. 5_maj 2026

Punkt 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden [08.30 – 08.40]

Horsens Kommune repræsenteres fremadrettet i Gudenåkomitéen af Esben Kronborg. Mødet indledes med en gensidig præsentationsrunde.

Gudenåkomitéens møder placeres rundt om i medlemskommunerne. Denne gang afvikles mødet i Skanderborg Kommune.

Efter dagsordenens godkendelse giver Gudenåkomitéens formand, Jens Szabo, en introduktion til området i relation til opgaverne i Gudenåkomitéen med fokus på emner for dagens møde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- dagsordenen til Gudenåkomitéens møde 19. juni 2026 godkendes.

Punkt 2. Drøftelse af ekskursion 18. juni 2026 [08.40 – 08.50]

Baggrund

For at skabe en fælles forståelse for det landskab som Gudenåplanen tager udgangspunkt i, og den transformation som planen arbejder med, er der planlagt og afviklet en ekskursion til en række lokaliteter i området. Gudenåkomitéen besluttede på mødet i marts at invitere Lokal Grøn Trepert for Randers Ford til at deltage på ekskursionen.

På mødet vil der være en kort fælles opsamling på formål og program for ekskursionen samt mulighed for at komme med eventuelle forslag til opfølgende initiativer eller overvejelser.

Sekretariatets bemærkninger

Der udarbejdes en omtale af arrangementet i samarbejde med kommunikationsafdelingen i regi af TRANSFORM projektet.

Det afsøges om der er mulighed for pressedækning af arrangementet.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter deres respektive input fra ekskursionen

Punkt 3. Gudenåplanens økonomi – gensidig orientering [08.50 – 09.05]

Baggrund

Gudenåplanen har i 2025 og 2026 være finansieret med 1.000.000 kr. årligt. Herefter stopper den aftalte finansiering. Gudenåkomitéen blev 5. marts 2026 præsenteret for 2 budgetforslag for Gudenåplanen - en version hvor finansieringen på hidtidigt niveau fortsætter fra 2027 og resten af indeværende funktionsperiode, samt en version, hvor dette ikke sker.

Sekretariatets bemærkninger

Komitéen besluttede på mødet 5. marts 2026 at ville arbejde for en fortsættelse af bevilling til Gudenåplanen på i alt 1.000.000 kr., svarende til nuværende bevilling, i resten af indeværende funktionsperioden 2027 – 2029.

Medlemmerne orienterer gensidigt om deres arbejde for Gudenåplanens fremadrettede økonomi.

Gudenåkomitéens formandskab har haft drøftelser med Silkeborg Kommunes borgmester og Randers Kommunes Borgmester forud for komitéens sommermøde.

Formandskabet orienterer på mødet herom.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Punkt 4. Drøftelse af og beslutning om politisk handleplan for Gudenåkomitéen 2026 – 2029 med fokus på Gudenåplanen [09.05 – 09.45]

Baggrund

Den tidligere komite overleverede en række anbefalinger. En af dem var, at Gudenåkomitéen i starten af deres funktionsperiode skulle anvise en klar retning for det, de gerne ville arbejde med, så aktiviteter kan målrettes og sekretariatet kan understøtte komitéen bedst muligt.

Som aftalt på komiteens møde i marts har sekretariatet i samarbejde med formandskabet afstemt en ramme for udarbejdelsen af et dokument, en politisk handleplan, der sætter en retning for komitéens arbejde i funktionsperioden. Den politiske handleplan træder i stedet for de tidligere pejlemærker “På tværs med vilje”.

I udarbejdelsen af dokumentet er der lagt vægt på, at sikre fremdriften i komitéens arbejde med Gudenåplanen.

Sekretariatets bemærkninger

Dokumentet er udarbejdet med en rød tråd til komitéens temamøde den 18. juni 2026 og tager udgangspunkt i at skabe en klar retning for komitéens arbejde i funktionsperioden.

Bilag

Bilag 1. Udkast_Politisk handleplan for Gudenåkomitéens funktionsperiode 2026 - 2029

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter en retning for den kommende funktionsperiode på baggrund af det fremsendte udkast.

Punkt 5. Civilsamfundsanalyse - Gudenåplanens geografi [10.00 – 10.50]

Baggrund

I komitéens arbejde med Gudenåplanen har intentionen altid været, at der skal ske en inddragelse af aktører i geografien. Det har samtidig været vigtigt for komiteen og medlemskommunerne at aktørinvolveringen bidrager konstruktivt og afstemmes med andre inddragelsesprocesser.

For at få kendskab til aktørerne i et nyt perspektiv har sekretariatet i samarbejde med Casper Just fra Alling Naturpark gennemført en kortlægning af landsbyer og civilsamfund som katalysator for mere sammenhængende natur i Gudenåplanens geografi.

Formålet er at få kendskab til hvor i geografien der er overlap mellem potentiale for mere natur og civilsamfund der har interesse og ønske om at bidrage til at stimulere eller drive lokale projekter frem.

På mødet får vi besøg af Casper Just, der er forfatter på rapporten, og han vil fremlægge rapportens indhold.

Sekretariatets bemærkninger

De enkelte medlemskommuner har bidraget til analysen med viden fra de respektive lokale områder i analysen.

Rapporten er forud for afleveringen fremlagt for Gudenåplanens arbejdsgruppe, der har haft lejlighed for at kommentere på indholdet forud for endelig aflevering.

Bilag

Bilag 2. Kortlægning_Landsbyer og civilsamfund som katalysator for mere sammenhængende natur i Gudenådalen_maj 2026.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter kortlægningens resultater og de anbefalinger rapporten anviser

Punkt 6. Orientering om Gudenåplanen og drøftelse af inddragelse af relevante fagudvalg

[11.20 – 11.40]

Baggrund

Vedr. Gudenåplanen

På mødet giver sekretariatet en kort orientering om fremdriften i arbejdet med Gudenåplanen.

I august er Gudenåplanen en del af en større workshop i TRANSFORM projektet, der kommer til at handle om natur og biodiversitet. Outputtet af det arbejde forventes at kunne medføre input fra TRANSFORM projektet, der kan anvendes i det videre arbejde med planens udfoldelse.

Vedr. Inddragelse af fagudvalg

Der er oprindeligt rammesat en fælles workshop/temadag med relevante fagudvalgsmedlemmer i forbindelse med Gudenåkomitéens møde i november, med det formål at styrke det lokale fundament for implementering af Gudenåplanens projekter. Der er behov for en drøftelse af hvordan de relevante fagudvalgsmedlemmer inddrages bedst muligt.

Sekretariatets bemærkninger

Vedr. Fremdrift af Gudenåplanen

Der arbejdes videre med et fælles projekt- og idekatalog, der skal understøtte medlemskommunerne i implementering af projekterne i en større strategisk sammenhæng. Projektkataloget forventes at baserer sig på et online, interaktivt kort. Første udkast til katalog præsenteres forventeligt på komiteens møde i november.

Inddragelse af udvalg

I forbindelse med inddragelsen af relevante fagudvalg fra medlemskommunerne, er der behov for at genbekræfte formålet så formen for inddragelsen kan tilpasses. Der ønskes input fra komitéens medlemmer, så sekretariatet får indblik i hvilke lokale behov, der vurderes at være for involvering.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenåkomitéen giver input til hvordan relevante kommunale fagudvalg kan inddrages med henblik på at sikre og øge det lokale politiske ejerskab for arbejdet med Gudenåplanen.

Punkt 7. Drøftelse af forslag til Gudenåkomitéens studietur i 2027 [11.40 – 12.10]

Baggrund

Gudenåkomitéen vedtog på møde 5. marts 2026 et aktivitetsforslag for funktionsperioden 2026 - 2029, hvori en flerdages studietur indgik.

Med henblik på at Gudenåkomitéen drøfter fokus, destination og tidspunkt for en flerdages studietur, præsenterer Sekretariatet på mødet forslag til emneindhold på til studieture, der vurderes relevante for komitéens arbejds- og fokusområder.

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåkomitéens hovedopgave i funktionsperioden 2026 – 2029 er Gudenåplanen. Studieturen foreslås derfor emnemæssigt at skulle kunne bringe komitéen videre i deres arbejde med denne generationsplan.

Sekretariatet giver til inspiration eksempler på hvordan en studietur f.eks. kunne sammen indholdsmæssigt. Detailplanlægning af studieturen foretages efter emne og destinationsvalg.

Tidspunkt og varighed

På det præsenterede funktionsperiodehjul på komitémødet 5. marts 2026 var studieturen foreslået placeret Q3 2027. I denne periode er budgetforhandlingerne fortsat i gang i flere af komitéens medlemskommuner, hvorfor en tidligere placering på året også kan overvejes.

Sekretariatet ser enten ultimo maj 2027 eller ultimo september 2027 som mulige tidspunkter for en studietur. Sekretariatet anbefaler ultimo maj måned, og at der som udgangspunkt afsættes tid til 3 overnatninger.

Økonomi

Gudenåkomitéen betaler studieturen for de politiske medlemmer samt Sekretariatets koordinator og Gudenåplanens projektleder.

Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe kan deltage i studieturen, men kommunerne betaler selv for deltagelsen.

Bilag

Bilag 3. Studietursforslag 2027.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter emne, destination og tidspunkt for en studietur i 2027.

Punkt 8. Orientering om sejladsområdet [12.10 – 12.30]

Baggrund

Gudenåkomiteén har som opgave at følge udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer.

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåkommunerne får input til sejladsområdet fra aktører på udlejningsområdet samt fra Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen.

Ny aktør på udlejningsområdet. Viborg Kommune har modtaget en henvendelse ift. udlejning af en enkelt motorbåd med udgangspunkt i Bjerringbro og givet en tilladelse hertil. Antallet er timekoncessionsindehavere (firmaer) er dermed øget fra 13 til 14, og timekoncessionsantallet tilsvarende øget fra 157 til 158. Motoriserede fartøjer anvendes ikke i samme stil til udlejning som ikke-motoriserede fartøjer. Det er nu registreret i alt 13 motorfartøjer til udlejning. Det vil udelukkende være den nye aktør, der vil tilbyde motoriseret udlejningssejlads nord for Tangeværket.

Dialogmøde med udlejere med langturskoncessioner. Sekretariatet indkalder årligt til dialogmøder ml. gudenåkommunernes sejladsteknikere og udlejere med langturskoncessioner. I møderne deltager også GudenåSamarbejdets netværkskoordinator og, hvis nødvendigt, de kommunale pladsansvarlige, da møderne ofte også indeholder en systematisk gennemgang af GudenåSystemets pladser.

Dialogmødet afvikles hvis enten Gudenåkommunerne eller udlejerne har emner at drøfte. Er dette ikke tilfældet, erstattes mødet efter aftale af et orienterende nyhedsbrev. I 2026 ønskede udlejerne dialogmødet, især af interesse i afklaring af sejladsmulighederne ifm. Horsens Kommunes naturgenopretningsprojekt i Bredvad Mølle Sø ved Vestbirk (referat fra dialogmødet 16. april 2026 med udlejerne er bilagt til orientering). Til Gudenåkomiteén fremhæves følgende fra dialogmødet:

Udlejerne har et ønske om ensartethed i skiltning. Der er i Silkeborg Kommune blå skilte med ”kanoaflevering”, som hjælper med at guide i aflevering af de lejede fartøjer og forbedre pladsudnyttelsen. Der ønskes tilsvarende, ensartet skiltning langs hele Gudenåen på tværs af kommuner. Farven er underordnet, blot skiltningen er entydig og signalerer officiel anvisning

Udlejerne har et ønske om udvidelse af tilbuddet ”Modstrømsbussen”. Det gratis tilbud Modstrømsbussen kører på strækningen Ry–Tørring. Tilbuddet ønskes udvidet til flere perioder i juni og august på denne strækning.

Der opleves udfordringer v. sejladsstop i Sminge og Kongensbro pga. manglende lokale busruter til at transportere de sejlende tilbage til udgangspunktet igen. Udlejerne foreslår et tilsvarende tilbud i de nordlige kommuner, evt. som forsøgsordning for at få en idé om kundegrundlaget (mulighed for efterfølgende privat, kommerciel drift).

Informationsfoldere til GudenåSystemets sejlende 2026. De to foldere ”Gudenåsystemet med kano, kajak og robåd” og ”Gudenåsystemet med motor” opdateres årligt. Folderne udleveres bl.a. til alle udlejernes kunder. Derfor inviteres udlejerne med langturskoncessioner til at

bidrage til folderopdateringen, så relevante ændringer kan indarbejdes inden trykning af nyt folderoplag forud for sejladssæsonen.

Udlejerne foreslog, at detailkort 1 (Vestbirkområdet) ikke opdateres til den trykte folder målrettet de sejlede i ikke-motoriserede fartøjer i 2026 – i stedet skulle detailkortet fra 2025 genanvendes. Vestbirk-projektets dynamiske udvikling ville medføre flere opdateringer og nyoptrykninger af denne folder i løbet af sæson 2026, hvis de faktuelle forhold skal afspejles. Den elektroniske udgave af denne folder opdateres i stedet. Udlejerne foreslog Horsens Kommune om de i projektperioden lavede fysisk skiltning, der fortalte om de faktiske forhold (og at man huskede, at ikke alle sejlede på strækningen læser dansk), samt at der var en hjemmeside hvor man kunne finde mere info om projektet.

Sekretariatet indkalder til dialogmøde igen i 2027 forud for sejladssæsonen.

Orientering om møde i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen (herefter Brugerrådet) den 7. maj 2026 (referat fra brugerrådsmødet er bilagt til orientering). Der var stort fremmøde til det første møde i Brugerrådet i funktionsperioden 2026 – 2029. Der var flere punkter meldt ind fra medlemmerne og debatlysten var stor. Til Gudenåkomitéen fremhæves især fra Brugerrådsmødet:

Brugerrådet ønsker udvidede møder med besigtigelser. Brugerrådet fulgte anbefalingen fra sidste funktionsperiodes Brugerråd om at forlænge forårsmøderne med besigtigelse af relevans for Brugerrådets interesseområde. Flere medlemmer tilbød sig som ”vært” for det Brugerrådsmødet, der vil blive afviklet ifm. besigtigelsen.

Brugerrådet efterlyser øget inddragelse. Silkeborg Kommune og Naturstyrelsen (NST) Søhøjlandet har udlagt sten i Fårebækken (odderpassage), hvorefter sejlads ml. Vejslø og Almindsø via Fårebæk ikke længere er muligt. Der er i stedet etableret overbæring via viadukten v. Østre Søbad. Projektet var drøftet i Naturstyrelsens eget brugerråd forud for gennemførelsen, men Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen blev ikke hørt. Der er nogen overlap i de repræsenterede foreninger i de to Brugerråd.

Et medlem ønskede at høre hvordan Brugerrådet kunne være med til at fremme adgang til Gudenåen/søerne for brugere bosiddende på sydsiden af Borresø, Brassø og Julsø.

Medlemmet blev opfordret til at indgå i en dialog med de steder, hvor der allerede er adgang til systemet, og indgå i dialog med Naturstyrelsen ift. gående adgang til vandet gennem skovene (der åbnes ikke for kørsel gennem skovene). Danmarks Naturfredningsforening kunne ikke bakke op om sejlads i/gennem Skibsted Vig (område med totalt sejladsforbud)

Klostermølle som fremtidig facilitet. Da Klostermølle er sat til salg, orienteres Brugerrådet løbende, da teltpladsen bruges af bl.a. sejlede. Naturstyrelsen oplyste at ville stå for driften frem til ultimo august 2026, indtil stedet evt. overtages af Klostermøllens Venner eller Freja.

Dialog med turismesammenslutningerne om sejlads på Gudenåen. GudenåSamarbejdets netværkskoordinator og koordinator i Gudenåkomitéens Sekretariat mødtes den 8. juni 2026 med repræsentanter fra Destination Kystlandet, Danmarks Smukkeste og Visit Aarhus. Baggrunden for mødet var, at Gudenåkomitéens Sekretariat ønskede at orientere om de sejladsrelaterede spørgsmål som ender i kommunen, som turisterne synes at have svært ved at finde svar på turistorganisationernes hjemmesider samt at fortælle hvad der er vigtigt at få formidlet til folk, der gæster GudenåSystemet ift. sejladsregler. Sekretariatet orienterede også om tankerne i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen ift. *positiv nudging* for at nå ud med reglerne på en konstruktiv måde til GudenåSystemets sejlendes gæster.

Afslutningsvist gav mødet anledning til at høre fra turismesammenslutningerne ift. hvad de ved/fornemmer fremtidens sejladsurister og naturturister er vil være interesserede i. Denne viden kan bæres ind i arbejdet med Gudenåplanen.

Status på komitéens henvendelse til SGAV om sejladsbekendtgørelsen. Den 2. september 2025 fremsendtes Gudenåkomitéens anmodning om en revision af bekendtgørelse om ikke-erhvervmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) ([link til henvendelsen til SGAV - findes på Gudenåkomitéens hjemmeside.](#)) Siden er der sket følgende:

- 16. september 2025: SGAV kvitterede for modtagelse af henvendelsen.
- 26. januar 2026: Sekretariatet oplyses telefonisk, at bekendtgørelsen pga. omstrukturering i SGAV skulle flyttes over i en ny enhed, hvorfor der ville lavet en overdragelsesforretning.
- 6. maj 2026: Sekretariatet kontaktede den nye SGAV-enhed for at søge at få en afklaring forud for komitémødet 19. juni 2026
- 7. maj 2026: SGAV oplyser skriftligt til Sekretariatet, at Styrelsen ikke udtaler sig, eller deltager i indledende arbejde om for eksempel revision af en bekendtgørelse, da der på dette tidspunkt ikke var en fungerende regering. SGAV så det i øvrigt ikke som sandsynligt, at de kunne nå at forholde sig til revisionen inden den 19. juni 2026, også selv om der inden for en kort tid skulle være dannet en regering.

Sekretariatet vil søge at få en afklaring forud for komitémødet 20. november 2026.

Gudenåkomitéens arbejde med sejladsområdet 2026 - 2029

Udviklingen i den rekreative benyttelse af Gudenåsystemet står ikke stille – samtidigt er der ingen overordnet plan for Gudenåsystemet rent benyttelsesmæssig i fremtiden. Hvor skal snittet mellem benyttelse og beskyttelse ligge?

Gudenåkomitéen arbejdede i 2022 – 2025 med sejladsområdet ud fra en emneinddelt plan. Dette gav komitéen en struktureret tilgang til sejladsområdet – et fast nyt emne planlagt pr. mødegang. Da Gudenåkomitéen til denne funktionsperiode er anbefalet en struktureret tilgang til sejladsområdet (jf. bilag 6 fra komitémøde 5. marts 2026), har Sekretariatet struktureret sejladssemnerne 2026 -2029 omkring temaer. Temaerne sætter emnerne ind i en kontekst og understøtter en langsigtet

planlægning og stillingtagen til den fremtidige rekreative Gudenå, og kan dermed spille ind i generationsplanen Gudenåplanen, hvor friluftsliv (herunder sejlads) er et strategisk indsatsområde.

Sekretariatet har indarbejdet yderligere anbefalinger fra den tidligere Gudenåkomité i forslag til den nuværende komité's arbejde med sejladsområde. De komitéen er anbefalet at inddrage og involvere Brugerrådet planlægges der pt. med 2 dialogmøder. Gudenåkomitéen er også anbefalet at prioritere at komme på Gudenåen og Randers Fjord, og derfor overvejer Sekretariatet at kombinere komitéens sommermøder med en tur på vandet i hhv. den sydligste, midterste og nordligste del af systemet hvis dagsordens øvrige indhold og omfang tillader det.

Sekretariatet bemærker, at den påtænkte struktur forventeligt ændres, hvis komitéens anmodning om en revision af bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers imødekommes af SGAV.

Bilag

Bilag 4. Referat fra dialogmøde ml. Gudenåkommunerne og udlejerne med langturskoncessioner 16. april 2026

Bilag 5. Referat fra møde i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen 7. maj 2026

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Punkt 9. Orientering fra GudenåSamarbejdet [12.30 – 13.00]

Baggrund

Gudenåkomitéen igangsatte i 2012 GudenåSamarbejdet som et dialogforum mellem de daværende store Gudenåprojekter OplevGudenaa, forankret hos Naturstyrelsen Søhøjlandet, og VisitGudenaa, forankret hos en forening bestående af de daværende 6 turismeorganisationer. I 2016 blev GudenåSamarbejdet flyttet til et Borgmesterforum og administrativt til et Direktørforum og fik jf. nyt kommissorium tre fokusområder – borgere, turisme og forretningsudvikling. Borgmesterforum godkender hvert år en handleplan, der udmøntes af en faglig styregruppe og den ansatte netværkskoordinator.

Da både Gudenåkomitéen og GudenåSamarbejdet har fokus på Gudenåens benyttelse, er koblingen mellem de to sekretariater tæt, og GudenåSamarbejdet er en aktør ind i Gudenåplanen. Gudenåkomitéen opdateres derfor minimum én gang årligt om GudenåSamarbejdets arbejde.

Sekretariatets bemærkninger

På mødet vil GudenåSamarbejdets netværkskoordinator, Gunhild Øeby Nielsen, orientere Gudenåkomitéen om:

- det netop afsluttede Gudenåstipprojekt, nye formidlingsbehov – og dialog med Nordea-fonden om nye projekter
- dialogen med erhvervet
- naturformidling
- trailtowns
- GudenåSamarbejdets tanker om samarbejdet om/input til Gudenåplanen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Punkt 10. Beslutning om anvendelse af ressourcer til First Agenda [13.00 – 13.05]

Baggrund

Gudenåkomitéen afholder typisk 3 ordinære møder pr. år. Mødematerialet består af en dagsorden (pdf-fil), en bilagsfil m. det samlede bilagsmateriale (pdf-fil) samt efter møderne et referat (pdf-fil). Gudenåkomitéens medlemmer modtager mødemateriale pr. mail. Mødematerialet offentliggøres samtidigt på Gudenåkomitéens hjemmeside.

Sekretariatets bemærkninger

Følgende paragraffer i Gudenåkomitéens forretningsorden knytter sig til fremsendelse og offentliggørelse af komitéens mødemateriale:

§ 6 Gudenåkomitéens Sekretariat udarbejder og tilgængeliggør en dagsorden senest 7 dage før mødets afholdelse.

§ 7 Gudenåkomitéens dagsorden skal, medmindre andet besluttet, gøres offentligt tilgængelige på Gudenåkomitéens hjemmeside.

§ 11 Gudenåkomitéens beslutninger optages i et referat, der godkendes på mødet. Referatet tilgængeliggøres på Gudenåkomitéens hjemmeside for medlemmerne af Gudenåkomitéen og offentligheden senest 7 dage efter mødets afholdelse

Forretningsordenen specificerer ikke måden materialet tilgængeliggøres og offentliggøres på.

Økonomi og ressourcer

Sekretariatet har kontaktet First Agenda ift. en løsning til Gudenåkomitéens vurderede behov: adgang for Gudenåkomitéens medlemmer og suppleanter, Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe, Gudenåkomitéens Sekretariat samt offentlig visning.

Med nuværende mødefrekvens svarer dette til 11.250 kr. pr komitémøde / 33.750 kr. pr. år. Der er ikke budgetsat midler til First Agenda i Gudenåkomitéens budget.

Sekretariatet har desuden kontaktet en superbruger af First Agenda for at høre om systemets brugervenlighed og det tidsmæssige ressourceforbrug for dagsordenssamleren. Fortrolighed med systemet vurderes ikke at opnås ved en lav mødefrekvens, og der vil bruges længere tid end for nuværende med at samle mødematerialet hver gang.

Der er disponeret med sekretariatets ressourcer.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- fortsætte den hidtidige praksis ift. mødemateriale.

Punkt 11. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter [13.05 – 13.10]

Baggrund

Punktet har til formål at holde kommunerne indbyrdes opdaterede om lokale vandstands-udfordringer, klimatilpasningstiltag, naturgenopretningsprojekter, faciliteter og lignende.

Det er typisk ikke oplæg til de indmeldte emner; men komitémedlemmerne kan spørge nærmere ind til indholdet i den skriftlige orientering.

Bemærkning fra Hedensted Kommune

Spærring fjernet. En mangeårig spærring ved Egelund Å ved Egelund Mølle er blevet fjernet som led i en større indsats for naturgenopretning i området. Vandløbet løber i østlig retning til udløbet med Rårup Å og vandet ender slutteligt i Horsens Fjord. Spærringen har i mange år blokeret for passage i åen, og tidligere undersøgelser har vist ørreder neden for spærringen, men ingen ovenfor. Med projektet er vandløbet nu genetableret som en sammenhængende strækning, så fisk og smådyr igen kan vandre frit op og ned i systemet. Som en del af løsningen blev der etableret et nyt, slynget vandløbsforløb på 260 meter. Det nye forløb skaber bedre strømforhold, gydebanks og naturlige levesteder, hvilket styrker forholdene i vandløbet og bidrager til et sundere vandmiljø.

Bemærkning fra Skanderborg Kommune

Klima-, Miljø- og Planudvalget har igangsat arbejdet med en analyse af muligheder for at reducere diffuse fosforkilder til Skanderborg Sø som hvert år er plaget af kraftig algeopblomstring. Aarhus Universitet har udarbejdet en analyse, som fokuserer på at anvise muligheder for at reducere særligt diffust fosfortab fra risikoområder i oplandet til Skanderborg Sø. Analysen konkluderer, at det største bidrag med fosfor til Skanderborg Sø kommer fra diffust fosfortab som stammer primært fra fem diffuse kilder: erosion, udvaskning til dræn, makroporetab til dræn, tab fra dyrket organisk jord og brinkerrosion. Projektet beregner virkemidlernes effekt ved de angivne potentialer, og overslag over omkostningerne angives i analysen.

De anbefalede tiltag er:

Anbefaling	Beskrivelse
1: Måleprogram	For at sikre en målrettet indsats bør der måles månedligt igennem et år i de mindre vandløb og nedstrøms særlige risikoområder (pumpedrænede organiske jorde i Ringkloster Enge)
2: Visuel kildeopsporing	Besigtigelse langs vandløb for at observere tegn på erosion på marker og af vandløbsbrinker
3: Tilretning af kommuneplanen.	Gennemgang af områder med risiko for fosfortab via makroporer til dræn for at undersøge muligheder for skovrejsning
4: Undersøgelse af mulige placeringer af sandfang	Identifikation af vandløbsstrækninger med stor sandvandring
5: Undersøgelse af potentialet for at hæve vandløbsbunden ved udlægning af groft materiale	Identifikation af over-dybe vandløb med forøget risiko for brinkerrosion

6: Undersøgelse af muligheder for at etablere fosfor-ådale	Udføres i et eller flere af omlægningsplanens områder, hvor vandløb temporært kan oversvømme de vandløbsnære arealer og derved aflejre fosfor
7: Etablering af træer på vandløbsbrinkerne	Træer etableres på brinkerne som sikring mod brinkerosion. Arbejdet igangsættes med en afdækning af interesse blandt lodsejere for etablering af træer på vandløbsbrinkerne
8: Brede randzoner	Arbejdet igangsættes med at afdække interesse blandt lodsejere for etablering af brede randzoner nedenfor områder med erosionsrisiko.
9: Etablering af mini-vådområder	Der etableres mini-vådområder ved udledning af dræn for større landbrugsarealer. Arbejdet igangsættes med at afdække interesse blandt lodsejere
10: Dialog med Naturstyrelsen om lavbundsprojektet Ringkloster	Sikring af at de nyeste forskningsresultater om afværgeforanstaltninger (biomassehøst før vådlægning, fjernelse af fosforrig topjord, sandfilter) inddrages samt eventuelle måledata over aktuelt fosfortab fra området

Analysen ”Muligheder for reduktion af den diffuse fosfortilførsel til Skanderborg Sø” er bilagt dagsordensmaterialet, ligesom den [via dette link kan findes på Gudenåkomitéens hjemmeside på listen over Gudenåkommunernes undersøgelser vedrørende Gudenåen](#)

Bemærkning fra Silkeborg Kommune

Silkeborg Kommune vil fjerne spærring i Gudenåsystemet. Det skal være lettere at være fisk i Gjern Å. I dag spærrer en dæmning ved Søbyvad nordøst for Gjern for, at fisk og smådyr kan bevæge sig frit op og ned ad åen. Det betyder bl.a., at nogle fisk ikke når frem til deres gydeområder, og at fiskebestandene oven for spærringen således har sværere ved at opretholde sig selv. Derfor går vi nu i gang med at undersøge, hvordan vi kan skabe fri passage, så bl.a. ørreder, lampretter og den sjældne smerling kan bevæge sig frit i de cirka 36 km vandløb oven for dæmningen. Vi forventer at være færdige med forundersøgelsen i slutningen af 2026, og herefter skal vi søge om at gennemføre projektet. Projektet er støttet af både staten og EU.

Gudenådalens Naturlaug har udsat otte store græssere. Gudenådalens Naturlaug har taget et privat initiativ til at omlægge tidligere landbrugsjord til helårsgræsning med fokus på biodiversitet og naturgenopretning. Otte skotske højlandskøer er udsat for at skabe mere variation i landskabet og reducere udledning af kvælstof og brug af sprøjtemidler. Projektet viser et lokalt, borgerdrevet alternativ til traditionel landbrugsdrift og understøtter kommunale og regionale planer for naturgenopretning i Gudenådal. Initiativtagerne oplever dog betydelige barrierer i form af komplekse og vanskeligt tilgængelige støtteordninger. Naturlauget efterlyser politisk handling, der gør det enklere for lodsejere at deltage i ekstensivering og naturpleje. Se bilaget ”Gudenådalens Naturlaug tæller de nu sommerfugle i stedet for penge”

Silkeborg kommune har lavet en helhedsplan for Silkeborg Langsø. Helhedsplanen skal udnytte søens rekreative potentiale og styrke byens profil som outdoor-destination. Den arbejder med et kortsigtet spor for udvikling af aktiviteter og faciliteter på land samt et langsigtet spor med fokus på

forbedret vandkvalitet og øgede muligheder for badning og vandsport. Planen tager hensyn til natur, adgang og bindinger og skal danne grundlag for fremtidige prioriteringer, så flere kan få glæde af søen og dens omgivelser.

[Link til Helhedsplan for Silkeborg Langsø - potentialer for mere liv, flere aktiviteter og natur i Danmarks Outdoor Hovedstad](#)

Bemærkning fra Favrskov Kommune

Favrskov Kommune arbejder med 4 lavbundsprojekter. Inden for Gudenåplanens geografi arbejder Favrskov Kommune pt. med i alt fire lavbundsprojekter i regi af Lokal Grøn Trepert Randers Fjord med en samlet størrelse på godt 300 ha. Et projekt ”Rønge Enge” har fået forundersøgelsestilsagn, mens der ansøges om forundersøgelse til projektet ”Ulstrup Enge” ved næste ansøgningsrunde. De øvrige ”Velle Mose” og ”Lilleåens udløb i Gudenå” er også langt i overvejelserne i forhold til ansøgning om forundersøgelse. Der planlægges allerede fra projektstart med den efterfølgende forvaltning af arealerne, som forventes at bidrage til øget biodiversitet. Der vil være rekreative potentialer i alle projekter, men særligt Ulstrup Enge pga. den bynære beliggenhed. Det rekreative spor vil afhænge af lodsejerne og den lokale opbakning.

”Havørreden tilbage til Gudenåen”. Der er flere aktiviteter i gang i regi af det tværkommunale projekt ”Havørreden tilbage til Gudenåen”, som er et samarbejdsprojekt mellem Viborg, Randers og Favrskov Kommuner. Projektet arbejder for at afhjælpe den forsvindende havørredbestand i den nedre del af Gudenå incl. tilløb. I Favrskov er der indtil videre gennemført et restaureringsprojekt med udlægning af sten og forankret dødt ved i den nederste del af Brandstrup Bæk, og yderligere to lignende restaureringsprojekter forventes udført i sensommeren 2026. Et projekt i Brandstrup Bæk opstrøms Teglværksvej ved Ulstrup og et i den nederste del af Lilleåen før udløb i Gudenåen. Der er også gennemført et forbedringsprojekt længere opstrøms i Lilleåen.

Bemærkning fra Gudenåkomitéens Sekretariat

Oplæg om Gudenåplanen på Natur & Miljøkonferencen 2026. Gudenåplanens projektleder deltog 18. maj 2026 som oplægsholder på Natur & Miljøkonferencen om aktørperspektiver i regi af arbejdet med Gudenåplanen sammen med SLA-arkitekter. Vinklen på oplægget om Gudenåplanen var, hvordan man skaber man fælles retning for et helt vandsystem; erfaringer med procesgreb, der samler aktører på tværs af kommuner og skaber et fælles strategisk grundlag for natur, vand, friluftsliv og klima.

Besøg ved Varde Kommune for at høre om deres udbud for at kortlægge mere naturnær overnatning. Gudenåkomitéens Sekretariat og GudenåSamarbejdets netværkskoordinator besøgte d. 28. april 2026 Varde Kommune for at høre om den analyse- og udviklingsopgave som Varde Kommune og Dansk Kyst- og Naturturisme i samarbejde har udbudt for at afdække potentialet for nye naturnære overnatningstilbud på Karlsgårdeegnen. Opgaven omfatter konkret kortlægning af turismeegnede arealer og funktionstømte bygninger og udvikling af en metode til screening og vurdering af sådanne

muligheder. Metoden skal opstille klare kriterier for turismeegnethed og kunne anvendes andre steder end på Karlsgårdeegnen. Initiativet bygger videre på investeringer i naturgenopretning og friluftsinfrastruktur i området. Målet er at fremme mindre, kvalitetsprægede overnatningstilbud tæt på naturen og skabe nye muligheder for lokale turismeerhverv.

Gudenåkomitéens synlighed. For at få et bedre overblik over omtalte i medierne, der omhandler Gudenåkomitéens arbejde, har Sekretariatet fået oprettet en søgning i Silkeborg Kommunes medieovervågning. En oversigt kan eventuelt indgå som en del af en årlig gennemgang af komitéens kommunikative indsats.

Gudenåplanens projektleder haft en artikel i Teknik og Miljø bladet (marts 2026) om Gudenåplanen som Livning Lab (bilagt).

Gudenåplanens projektleder har haft en artikel i Teknik og Miljø bladet (maj 2026) om det at give naturen en stemme i planlægningsfasen.

Gudenåplanens projektleder har deltaget på Naturmødet 2026 og har deltaget i en debat om Gudenåen.

Bilag

Bilag 6. Muligheder for reduktion af den diffuse fosfortilførsel til Skanderborg Sø

Bilag 7. I Gudenådalens Naturlaug tæller de nu sommerfugle i stedet for penge

Bilag 8. Gudenåplanen som Livning Lab_Teknik og Miljø_nr. 2_marts 2026

Bilag 9. Giv naturen en stemme_Teknik og Miljø nr. 5_maj 2026

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Punkt 12. Godkendelse af aktivitetsplan [13.10 – 13.15]

Baggrund

Sekretariatet foreslår følgende aktiviteter frem til årsskiftet 2026

- **Evt. møde ml. borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner og Gudenåkomitéens formandskab**

Dato: torsdag den 1. september 2026 kl. 12.00 – 13.00 (inkl. frokost)

Sted: Scandic Silkeborg, Udgårdsvej 2, 8600 Silkeborg (mødelokale afventer)

Emne: Drøftelse af Gudenåplanens fortsatte finansiering

- **Møde i Gudenåkomitéen + evt. temadag med fagudvalgsmedlemmer om Gudenåplanen**

Dato: fredag den 20. november 2026 (heldagsmøde)

Sted: pt uafklaret.

Forslag til punkter på dagsordenen til Gudenåkomitéens møde

- Velkomst og godkendelse af dagsordenen
- Status fra Lokal Grøn Trepert Randers Fjord (LG3RF)
- Opfølgning på mødet med borgmestrene i komitéens medlemskommuner
- Status Gudenåplanen
- godkendelse af den årlige orientering om fremdriften af Gudenåkomitéens arbejde til Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner
- gennemgang af workshopmaterialet til brug som eftermiddagen
- Sejladsområdet
 - Budgetforslag 2026
 - Orientering om sejladsområdet, herunder Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
 - Det planlagte sejlads punkt
- Aktivitetsplan
- Eventuelt

Hvorvidt en evt. temadag afvikles før eller efter komitémødet er endnu ikke fastlagt. Fagudvalgene inviteres til temadagen efter en nærmere afklaring.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen godkender aktivitetsplanen

Punkt 13. Eventuelt [13.15]